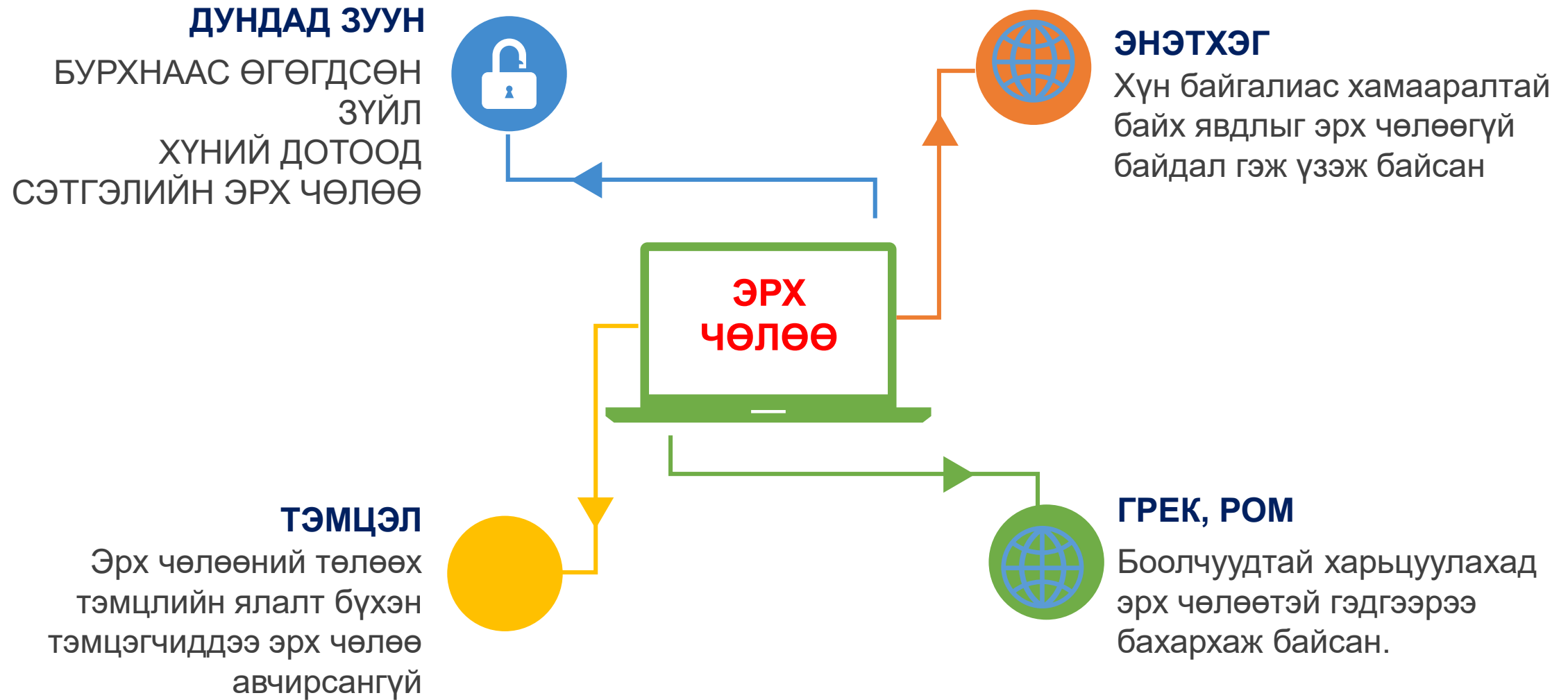

2.4. СОЁЛЫН ЭРХ ЧӨЛӨӨ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

СОЁЛЫН ЭРХ ЧӨЛӨӨ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

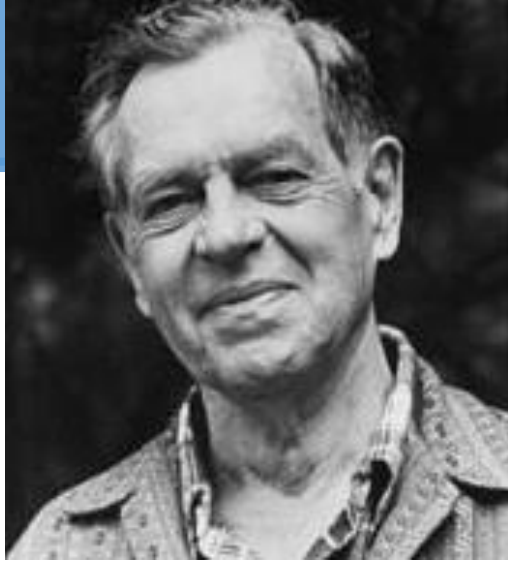
Жон Локк

Хэнд ч байгалиас заяасан засаглах эрх, өөрөөр хэлбэл хэнд ч бусдыгаа захирах төрөлх эрх байхгүй. Эрх бол хүн бүрд хамаарах ёстой. Хүнд төрөлхөөс заяасан гурван эрх байна. Энэ нь **амьдрах эрх, эрх чөлөөтэй байх эрх, өмчлөх эрх** юм. Хуулийн зорилго нь хүний эрхийг устгах буюу хавчин хясах явдал биш, харин түүнийг хамгаалж өргөжүүлэх явдал мөн.

Жон Локк (1632 оны 8 дугаар сарын 29-1704 оны 10 дугаар сарын 28), либерализмын эцэг гэдгээр нь өргөн мэддэг, Английн философич, эмч. Гэгээрлийн зууны хамгийн нөлөө бүхий сэтгэгчдийн нэг.

2019

СОЁЛЫН ЭРХ ЧӨЛӨӨ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Дж.
Кэмпбелл

Бид хараат байдлаас гарч, эрх чөлөөг оллоо гэхэд юу хийхээ мэддэг байх нь хамгийн чухал. Эрх чөлөөтэй байх эсэх нь хувь хүнээс өөрөөс нь шалтгаална.

Дж. Кэмпбелл 1904-1987

2019

СОЁЛЫН ЭРХ ЧӨЛӨӨ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Э. Фромм

Хуурмаг эрх чөлөө нь хүнийг ганцаардуулж, хорвоо ертөнцөд итгэх юмгүй, айж хургасан нэгэн болгодог. Ялангуяа кибернетикийн хувьсгал, цөмийн зэвсэглэл гэх мэт хүний оюун ухаан, техникийн өндөр чадвар, соёлын жишиг нь нийгмийн захианарыг хүнлэг бус болгож байна.

Төрсөн огноо: 1900 оны гуравдугаар сарын 23

Төрсөн газар: Майны Франкфурт, Герман

Нас барсан: 1980 оны гуравдугаар сарын 18,

Нөлөөлсөн: Зигмунд Фрейд, Карл Маркс, Max Horkheimer,

2019

Хүн бүрт олгогдсон
адил тэгш боломжийг
хэлнэ. Энэхүү
боломжийг төрөөс,
эсвэл хэн нэгэн
хүнээс авч болдоггүй
учраас хүний эрх жам
ёсны шинжтэй юм.

ХҮНИЙ ЭРХ

ЭРХ ЧӨЛӨӨ

Хүн бүр бусдын
эрхийг хүндлэн
өөрийн үйлдлээ
сонголтын үндсэн
дээр хийх боломж,
түүний баталгааг
хэлнэ.

Үйл ажиллагаа 2.16. Тохиолдол шинжлээрэй.

1. Германд ажилд саад учруулахгүй хэмээн албан байгууллагын хаалгыг ямагт хаасан байдаг. Харин АНУ-д ажлын газрын хаалга ихэвчлэн нээлттэй байдаг. Хаалттай хаалга нь хүмүүст найрсаг бус харилцааны мэдрэмжийг үүсгэж байна гэж Германд ажиллаж буй америкчууд гомдоллох тохиолдол гардаг гэнэ.
2. Казах оюутан Б монголоор сайн ярьж чаддаггүй. Хэлний бэрхшээлээс болж ангийнхандаа шоолуулж, буруу зөрүү хэлж ярьсан зүйлээсээ болж янз бүрийн хоч авдаг. Хичээлээ сайн хийдэг ч буруу ойлгосноос болж зарим үед сул дүн авна. Энэ байдлаасаа болж өөртөө гомдох, шантрах тохиолдол гардаг гэнэ.

Асуулт:

1. Тохиолдол тус бүрд гомдоллоход хүргэсэн гол асуудал нь юу байв? Ямар хүчин зүйлс нөлөөлсөн бэ?
2. Уг асуудлыг шийдвэрлэж болох ямар, ямар арга зам байж болох вэ? Эдгээрээс хамгийн гол арга замыг тодорхойлно уу

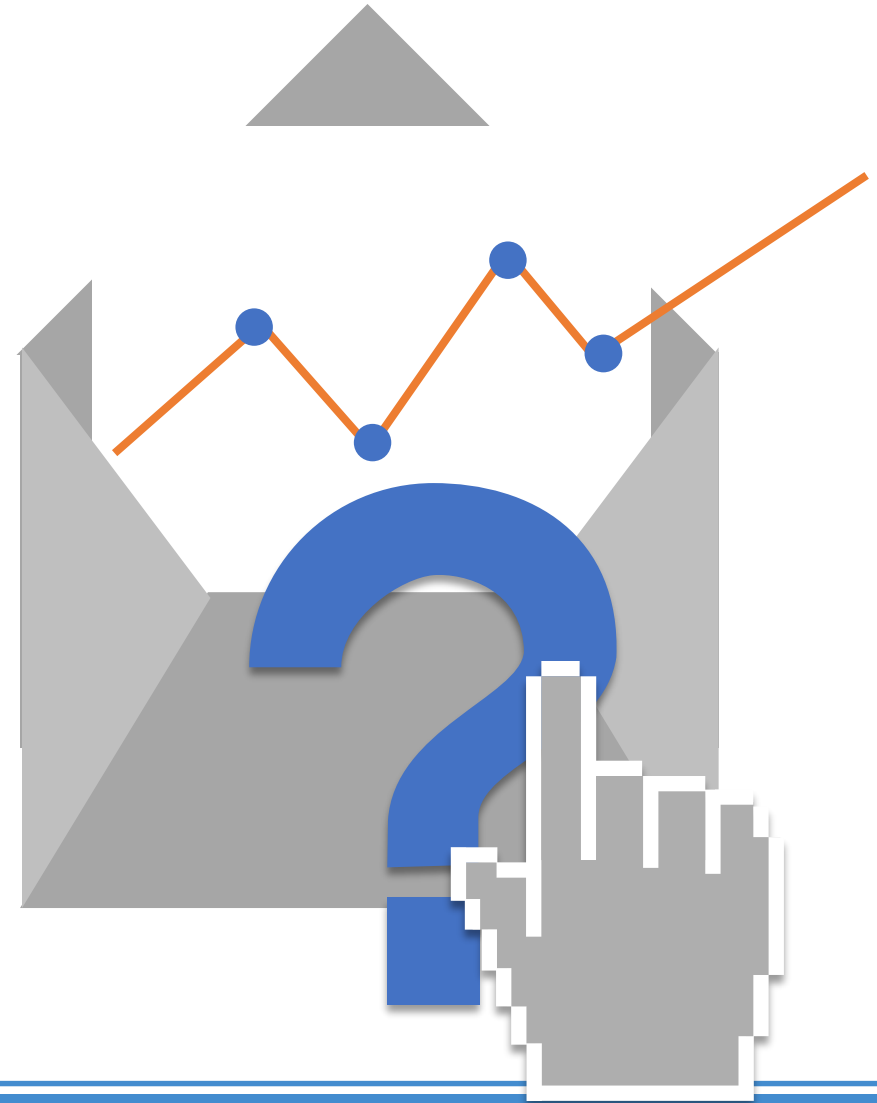
СОЁЛЫН ЭРХ ЧӨЛӨӨ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

Соёлын эрх чөлөө

1

2

3

НҮБ-ын Хүний хөгжлийн илтгэл

СОЁЛЫН ЦОЧИРДОЛ

Энэ ойлголтыг анх
1954 онд К. Оберг
хэрэглэжээ.

Харь орны соёлд,
зан үйлийн онцлогт
дасан зохицох явцад
гардаг бэрхшээл

Хүн өөрт дасал
болоогүй харийн
соёлд орох үед олон
таагүй сөрөг
мэдрэмж үүсдэг.

Харийн оронд очсон
анхны өдрүүдэд
ихэнх хүмүүс
сэтгэлээр унаж,
өөрийн соёл ёс
заншлыг үгүйлдэг.

СОЁЛЫН ЦОЧИРДОЛ

Энэ байдлын учир шалтгааныг ойлгож,
ийм байдалд орохгүй бэлтгэлтэй байх
хэрэгтэй.

Олон талын мэдлэг, түүх, соёл,
харилцааны чадвар, хүлээцтэй, тэвчээр,

Соёлын цочирдлын илрэлд
бухимдал, шинэ орчин нөхцөл, хоол
хүнс болон хүмүүсийг хэт шүүмжлэх,
гомдоллох, нойргүйдэх, уурлах

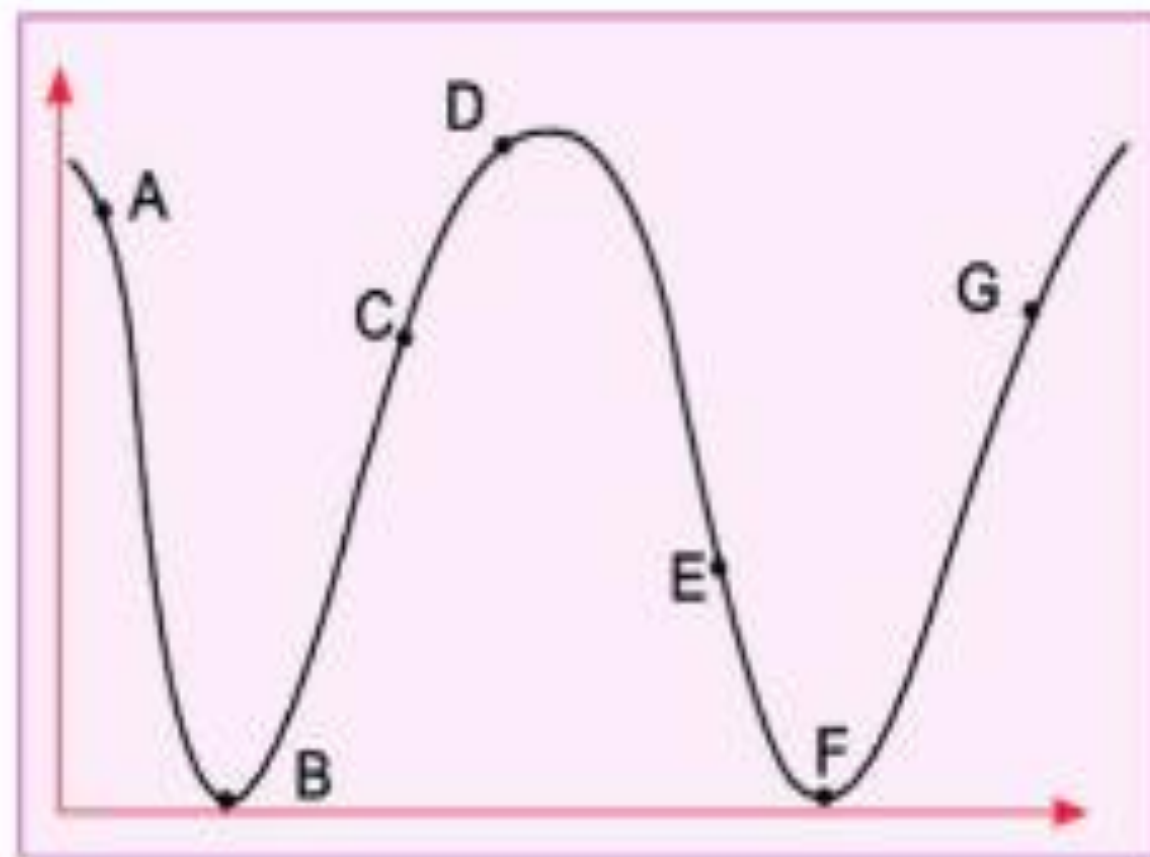

График 2.1. Харь соёлд дасан зохицох үе шат

F - найз, нөхөдгүй, нийгмээс тусгаарлагдсан мэдрэмж төрнө.

G – эргэн тойрныхоо хүмүүсийг ойлгож эхэлж, хүмүүстэй харилцаа тогтоож, аливаад уян хатан хандана.

A - шинэ газар таалагдаж, урам зориг эрч хүчтэй байна.

B - харь хэл, орчин, хоол хүнс зэрэг шинэ зүйлсийг хүлээн авч чадахгүйгээс бухимдал эхэлнэ. Гэрээ санах, ганцаардах гэх мэт.

C - бага багаар орчиндоо дасаж, шинэ зүйлийг хүлээн авч чаддаг болно.

D - шинэ орчинд бүрэн дасна.

E - шинэ соёлд дассан боловч, эргэн тойрныхоо хүмүүстэй харилцаа тогтоож чадахгүй.